

Aanbiedingsformulier

Betreft

Structureel (financieel) arrangement

Contactpersoon

Bureau Digicommissaris

info@digicommissaris.nl

Datum

07-06-2016

Kenmerk

2016-0000329129

Bijlagen

1

In het Nationaal Beraad van 17 mei jl. is een voortgangsnotitie besproken over het Structureel (financieel) arrangement. Besloten is om de denkrichting, uitgangspunten en het vervolg verder uit te werken. Deze uitwerking ligt nu voor. Afgesproken is dat het streven is om deze voor de zomer naar de MCDO door te geleiden. Hiervoor wordt instemming van het Nationaal Beraad gevraagd.

Het Nationaal Beraad wordt gevraagd om in te stemmen met:

- 1) onderstaande uitgangspunten en akkoord te gaan met doorgeleiding ervan naar de MCDO
- 2) de genoemde vervolgstappen

Notitie

Aan

Leden Nationaal Beraad

Van

Digicommissaris

Betreft

Structureel (financieel) arrangement

Contactpersoon

Daisy Geurts

daisy.geurts@digicommissaris.nl

Datum

7 juni 2016

Kenmerk

2016-0000329036

Bijlagen

1

Gevraagde besluiten

Het Nationaal Beraad wordt gevraagd om in te stemmen met:

1. onderstaande uitgangspunten en akkoord te gaan met doorgeleiding ervan naar de MCDO
2. de genoemde vervolgstappen

Uitgangspunten

1. De GDI is generiek, gezamenlijk en overheidsbreed.¹
2. Het structureel financieel arrangement kent twee bronnen: 1) gezamenlijke financiering voor dat deel van de GDI dat overheidsbreed / gezamenlijk is; 2) een set van financieringsafspraken die zoveel mogelijk is gebaseerd op het doorbelasten van toerekenbare kosten aan gebruikers (profijtbeginsel), maar die ook voorziet in afdekken van risico's van onderdekking.
3. Er wordt eenmalig voorzien in (bundeling van) middelen ter dekking van kosten die gemaakt worden ten behoeve van de overheid als geheel, voor voorzieningen of activiteiten waar alle partijen profijt van hebben.
  - a. Uit deze middelen wordt, nadat in gezamenlijkheid daartoe is besloten, de realisatie van nieuwe voorzieningen en functionaliteiten gefinancierd.
  - b. De gebundelde middelen worden (bij een nieuw kabinet) neergezet op één begrotingsartikel, onder verantwoordelijkheid van één politiek verantwoordelijke.
  - c. Zolang er niet één politiek verantwoordelijke is, ligt de verantwoordelijkheid bij de beleidsverantwoordelijke ministers van BZK en EZ.
  - d. Afspraken over dekking van risico's van onderdekking zijn onderdeel van het arrangement.

---

¹ Dit arrangement gaat in eerste instantie over de GDI-voorzieningen; in tweede instantie wordt bekeken of het arrangement ook op de basisregistraties kan en moet worden toegepast of dat hier een ander arrangement voor ontwikkeld moet worden.

4. Om onzekerheden over gevraagde structurele financiële bijdragen te minimaliseren, worden per fase in de levenscyclus concrete en sluitende afspraken gemaakt over wie welke kosten draagt.
  - a. Onderdeel van het arrangement is een set van financieringsafspraken die zoveel als mogelijk uitgaat van het profijtbeginsel (waar mogelijk betaalt degenen die profiteert dan wel gebruik maakt van de voorziening ook de kosten die samenhangen met de voorziening).
  - b. Alle toerekenbare kosten worden doorbelast aan de gebruiker/veroorzaker
  - c. Kostenoverschrijdingen worden betaald door de veroorzaker van de overschrijding
  - d. Beïnvloedbare risico's worden neergelegd bij de partijen die op deze risico's kunnen sturen.
  - e. Er worden vooraf financieringsafspraken uitgewerkt over opvangen van de effecten van endogene/niet-beïnvloedbare risico's (vangnet).

Vervolgstappen

De uitgangspunten zullen in de zomer verder worden uitgewerkt tot een structureel (financieel) arrangement. Deze uitwerking bevat in ieder geval:

- een concrete invulling van de uitgangspunten en een uitwerking van de afspraken die nodig zijn om ermee te gaan werken, inclusief besluitvorming daarover.
- een pro forma toetsing van het arrangement voor verschillende casussen (SBR, berichtenbox, eID)
- een nadere uitwerking van de benodigde omvang van de financiële middelen, zowel eenmalig als structureel, inclusief een indicatie van de betekenis van de uitgangspunten voor de verschillende partijen.

Aanleiding

Met de vorming van de Aanvullende Post GDI in 2015 zijn de tekorten die er op dat moment waren om de continuïteit van voorzieningen van de Generieke Digitale Infrastructuur te waarborgen, opgelost. Sindsdien is er echter een aantal nieuwe inhoudelijke en financiële vraagstukken ontstaan (rondom eID en MijnOverheid, maar ook het vraagstuk rondom het realiseren van de politiek gewenste doorbelasting), waarbij het veel moeite en tijd kost om uiteindelijk tot een (deel)oplossing voor financiering te komen. Twee concrete voorbeelden:

- De wet Electronisch Berichtenverkeer is een belangrijke stap op weg naar digitale overheidsdienstverlening aan burgers en heeft geleid tot een sterke groei in het gebruik van MijnOverheid en DigiD. Met die groei nemen ook de beheer- & exploitatiekosten van MijnOverheid en DigiD toe. Deze kostenstijging is niet voorzien en er is geen dekking voor.
- Nu de berichtenbox door steeds meer overheidsdienstaanbieders wordt gebruikt waarvoor hij bedoeld is –namelijk het sturen van berichten aan burgers, zodat papierstromen kunnen worden afgebouwd- is het noodzakelijk om de onderliggende infrastructuur te vernieuwen. De bestaande infrastructuur is niet berekend op de steeds grotere rol van de digitale berichtenvoorziening en is daarmee niet toekomstvast. De financiële middelen om deze vernieuwing te realiseren, staan bij geen enkele partij op de begroting.

Naar verwachting zit er nog een aantal vergelijkbare knelpunten aan te komen. Dit leidt tot ernstig tempoverlies. Het structureel arrangement moet daaraan een einde maken, door heldere afspraken te maken over hoe en door wie de kosten die samenhangen met de Generieke Digitale Infrastructuur worden bekostigd, om zo (zoveel mogelijk) onzekerheden over gevraagde financiële bijdragen en te dragen risico's weg te nemen.²

Dit arrangement gaat in eerste instantie over de GDI-voorzieningen; in tweede instantie wordt bekeken of het arrangement ook op de basisregistraties kan en moet worden toegepast of dat hier een ander arrangement voor ontwikkeld moet worden.

Het arrangement en de uitgangspunten zijn meerdere keren besproken in een kerngroep, die de Digicommissaris heeft geadviseerd over het structureel (financieel) arrangement. In de kerngroep leven verschillende beelden bij wenselijkheid en de haalbaarheid van de verschillende oplossingsrichtingen. Deze beelden zijn in deze notitie zoveel als mogelijk bij elkaar gebracht.

Naar een structureel (financieel) arrangement: geen 'one size fits all'

Zoals de voorbeelden hierboven al aangeven, is de inhoudelijke en financiële problematiek veelvormig en complex. Het gaat enerzijds om voorzieningen (of aspecten daarvan) die, als basis infrastructuur, voor de gehele overheid (en de 'eindgebruikers') van belang zijn en waarvoor het in de rede ligt de financiering 'overheidsbreed' te organiseren (bijvoorbeeld: publiek toezicht op het eID-stelsel, ...), en anderzijds om voorzieningen, die –weliswaar steunend op GDI-bouwstenen- gebruikt worden in bepaalde netwerken en ketens van publieke dienstverlening (bijv. SBR, Single Maritime Window, eFactureren). Behalve verschil in type voorzieningen zijn er verschillende kostensoorten (incidenteel, structureel), met diverse kos-

---

² Een financieel arrangement is niet de enige manier om financiële risico's te beperken; ook organisatorische maatregelen, zoals goed opdrachtgeverschap, opknippen in fasen en agile werken dragen hieraan bij.

tendrijvers (volumegroei, innovatie, ...). Het structureel financieel arrangement kan dan ook geen 'one size fits all oplossing' zijn, maar beoogd is desalniettemin om consistente afspraken te maken over structurele financiering van en verantwoordelijkheid voor de GDI, voor nu en in de toekomst.

Op basis van de discussie in de kerngroep, kan de conclusie worden getrokken dat er, wat betreft bronnen van financiering, een balans gevonden kan worden tussen financiering op basis van 'solidariteit onder alle overheden' aan de ene kant, én financieringsafspraken die mee-ademen, bijvoorbeeld al naar gelang het gebruik of profijt, dat individuele partijen van voorzieningen hebben resp. maken, aan de andere kant. In de kerngroep is benadrukt dat het niet gaat om 'óf-óf', maar om 'én-én': de financiering van een GDI-voorzieningen kan via beide benaderingen vorm krijgen, al dan niet afhankelijk van de fase van de levenscyclus van de voorzieningen. Beide bronnen vragen om een solide set afspraken die alle mogelijke afwijkingen in de kosten van dekking voorziet zonder dat er discussie ontstaat. Deze én-én aanpak is uitgewerkt in in het concept arrangement dat hierna wordt voorgesteld.

Basis van het arrangement: de levenscyclus

Voor de uitwerking van het financieel arrangement is gebruik gemaakt van een notitie van de Manifestgroep en de VNG, waarin de levenscyclus van voorzieningen centraal staat. Iedere voorziening kent een levenscyclus met verschillende fasen: verkenning of vooronderzoek, realisatie, exploitatie& beheer, doorontwikkeling, vernieuwing en uiteindelijk afbouw. Elke fase kent een andere kostenstructuur, andere onzekerheden in de kostenraming en daarmee andere risico's. Het lijkt daarom opportuun om bij het opstellen van het financieel arrangement te differentiëren naar verschillende fasen in de levenscyclus van een voorziening. Belangrijk is dat een arrangement ontstaat dat waar nodig mee-ademt met de ontwikkelingen in de GDI en tegelijkertijd een voorspelbaar karakter heeft voor wat betreft de mate waarin partijen bijdragen aan de kosten voor voorzieningen in verschillende fasen.

Voor iedere fase een ander bekostigingsmodel

Gelaagdheid in het arrangement, waarbij met de afspraken wordt aangesloten bij de verschillende fasen, kan bijdragen aan 'gepercipieerde rechtvaardigheid' of redelijkheid van het arrangement. Er kan hiermee immers een relatie worden gelegd tussen enerzijds de bekostiging en anderzijds de plek waar de kosten worden gemaakt, de plek waar de baten neerslaan of de partij die de kostenstijging initieert. Bovendien maakt differentiatie het gemakkelijker om gewenste prikkels (tot gebruik, tot efficiëntie, ...) in te bouwen.

Uitgangspunt is dat het arrangement zo eenvoudig en eenduidig mogelijk is: zoveel gelaagdheid als moet, en zo weinig als kan. Het in deze notitie voorgestelde structureel arrangement is gedifferentieerd naar de verschillende fasen in de levenscyclus, waarbij voor iedere fase een ander bekostigingsregime geldt.

Het budgettaire kader moet disciplineren en doen (her)prioriteren; dat is realistisch daar waar keuzes mogelijk zijn en waar kan worden besloten iets niet (meer) te doen. Disciplineren werkt slecht daar waar sprake is van autonome ontwikkelingen. Het bekostigingsmodel moet partijen, individueel en in gezamenlijkheid, helpen om de juiste keuzes te maken in elke fase van de levenscyclus. Voor iedere fase van de levenscyclus wordt hieronder uitgewerkt hoe de uitgangspunten uitwerken voor de verdeling van kosten en risico's in die fase.

1. Verkenningfase: initiator betaalt en draagt de risico's

In de *verkenning- of vooronderzoeksfase* worden wenselijkheid, mogelijke opzet, samenhang met andere voorzieningen, afhankelijkheden, haalbaarheid, kosten etc. in beeld gebracht. De kosten van deze fase zijn eenmalig, en niet elke verkenning leidt tot een nieuwe voorziening. Indien dat wel het geval is, eindigt deze fase met een werkende pilot. Initiators kunnen departementen, andere overheden of uitvoeringsorganisaties zijn. Betrokkenheid van beleidsverantwoordelijke departementen BZK en EZ, andere beleidsorganisaties, toekomstige afnemers en beheerorganisatie is essentieel om de genericiteit van de toekomstige voorziening te kunnen bepalen.

Financieren op basis van profijtbeginsel betekent in deze fase dat de verantwoordelijkheid voor het (doen) dekken van de kosten voor deze fase bij de initiërende –en dus belanghebbende- partij³ worden gelegd. Indien vanuit het gezamenlijke belang en na gezamenlijke besluitvorming een verkenning wordt opgestart, kan ook worden gefinancierd op basis van solidariteit.

De initiërende partij –of het beleidsverantwoordelijk departement in geval van gezamenlijkheid- stuurt op de vraagstelling, de scope en het resultaat van deze fase en draagt de verantwoordelijkheid voor (het afdekken van) de risico's van financiële tegenvallers. De start, voortgang en afronding van een verkenning- of onderzoeksfase wordt besproken binnen de governance van de GDI (regieraden). Besluitvorming over de overgang naar de volgende fase geschiedt op politiek/bestuurlijk niveau en op advies van het Nationaal Beraad.

Voorbeelden waar dit op van toepassing is: Regie op Gegevens, MijnOverheid voor Ondernemers.

2. Realisatiefase: financiering op basis van solidariteit

Nadat de verkenningfase is afgesloten, kan worden besloten om de voorziening ook daadwerkelijk te gaan realiseren zodat deze ook gebruikt kan worden. Daarbij rekening houdend met toekomstig voorzien gebruik op een schaal die past bij het generieke karakter van de voorziening. De go/no go beslissing die aan het begin van deze fase in samenspraak met het Nationaal Beraad wordt genomen, definieert de gezamenlijkheid. Als door het Nationaal Beraad besloten wordt om een voorziening te gaan realiseren, of een doorontwikkel- of vernieuwingstraject te starten, dan legt het Nationaal Beraad daarmee het gedeelde en gezamenlijke commitment vast om deze voorziening of functionaliteit een plek te geven in de overheidsdienstverlening aan burgers en bedrijven. Dit is dan ook bij uitstek een fase die in gezamenlijkheid moet worden opgepakt, waarbij beleidsdepartementen, potentiële afnemers en de beheerorganisatie medebepalend zijn voor de realisatie. De beleidsverantwoordelijke is vanuit de ministeriële verantwoordelijkheid verantwoordelijk voor de invulling van het opdrachtgeverschap. Dit kan de beleidsverantwoordelijke zelf doen, of neerleggen bij een grote uitvoeringsorganisatie (gedelegeerd opdrachtgeverschap). De opdrachtgever stuurt op de realisatie van een bruikbare, generieke voorziening. Zo kan een balans worden gevonden tussen de noodzaak tot het borgen van genericiteit en de noodzaak tot het realiseren van voorzieningen waar grote uitvoerders mee aan de slag kunnen.

---

³ Deze initiërende partij kan de kosten delen met co-financiers, maar is verantwoordelijk voor het organiseren van dekking en draagt ook de risico's in deze fase.

De incidentele kosten van het realiseren van een voorziening worden, na positieve besluitvorming in het Nationaal Beraad, gefinancierd op basis van solidariteit. Ter dekking dienen de middelen die eenmalig in gezamenlijkheid zijn opgebracht bij de start van dit financieel arrangement. De beleidsverantwoordelijke stuurt op het op orde houden van de begroting, zorgt dat de juiste keuzes worden gemaakt en is verantwoordelijk voor (het afdekken van) de risico's. Bij kostenoverschrijdingen of onvoldoende gezamenlijke middelen worden de ambities aangepast op de aanwezige middelen (prioriteren). De (gedelegeerd) opdrachtgever is verantwoordelijk voor de realisatie binnen de beleidsmatige, inhoudelijke en financiële kaders die de beleidsverantwoordelijke meegeeft.

Om deze gezamenlijke financiering mogelijk te maken, wordt eenmalig een bedrag bijeen gebracht. Dat kan door:

- de funding voor dit gemeenschappelijke deel mee te nemen bij een nieuw regeerakkoord, of
- door de bij de GDI betrokken overheden een bedrag bijeen te laten brengen⁴.

Voorbeelden waar dit op van toepassing is: realisatie multimiddelenstrategie, realisatie generieke apps.

[Nog uit te werken: hoogte van benodigd bedrag, afspraken die nodig zijn om gezamenlijk de risico's te dragen.]

3. Beheer- en exploitatiefase: bijdragen op basis van gebruik

Na een goed afgeronde realisatiefase kan de voorziening in gebruik en beheer worden genomen. De kosten in deze *exploitatiefase* zijn divers van aard en structureel, maar kunnen fluctueren als gevolg van meergebruik, wijzigingen aan de voorziening of andere oorzaken. Kosten voor de technische infrastructuur en de releasematige aanpassingen en kosten voor het ontwikkelen van nieuwe generieke functionaliteit vallen hieronder. In deze fase is het van belang dat er prikkels worden ingebouwd die doelmatig gebruik bevorderen. De wet GDI, die gebruik van generieke voorzieningen verplicht stelt, is zo'n prikkel. Betalen per transactie is duidelijk, maar ontmoedigt wellicht (meer) gebruik van de voorzieningen. Betalen per transactie kan ook niet bij alle voorzieningen, denk aan webrichtlijnen, Samenwerkende catalogi, Ondernemersplein, overheid.nl, waar geen sprake is van aan afnemers toe te rekenen transacties.

Alle kosten⁵ in deze fase worden doorbelast aan afnemers/gebruikers en veroorzakers. Op die manier wordt gezorgd dat de dekkingsafspraken volledig mee-ademen met de kosten. Op zo kort mogelijke termijn wordt er door zoveel mogelijk publieke en private afnemers betaald voor het gebruik van GDI voorzieningen. Meerkosten (bijvoorbeeld door toerekenbare volumegroei) worden doorberekend aan de veroorzaker. Kostenoverschrijdingen (bijvoorbeeld als gevolg van hogere beveiligingseisen) worden doorbelast aan de gebruikers. Waar mogelijk/opportuniteit wordt ook ingezet op het doorbelasten van direct toerekenbare kosten aan burgers of bedrijven.

---

⁴ Middelen hoeven niet 'aanvullend' te zijn op het totale reeds beschikbare kader voor de GDI, daar er op de begrotingen van de beleidsverantwoordelijke departementen en de aanvullende post ook vrijval ontstaat zodra we bepaalde voorzieningen gaan doorbelasten/gaan betalen naar gebruik.

⁵ De beheer- en exploitatiekosten van niet-transactiegeoriënteerde voorzieningen worden ook doorbelast aan de afnemers. De wijze waarop moet nog worden uitgewerkt.

Beoogd is dat deze betalingen meerjarig geraamd worden op basis van belangrijke kosten-drijvers en alle beheer&exploitatiekosten voor alle voorzieningen op jaarbasis dekken. Dit vraagt om goede ramingen van de voorziene afname, waarvoor uitvoeringsorganisaties, maar ook beleidsdepartementen aan de lat staan.

Voor de allocatie van deze middelen zijn er verschillende opties. Op basis van het gesprek in de kerngroep, lijkt een decentraal model het meest aangewezen, waarbij de opdrachtgever verantwoordelijk is voor het ophalen van de middelen bij de (potentiële) gebruikers en het wegzetten van de middelen bij de beheerorganisatie. Hiervoor kan een systeem van tarifiering aan de orde zijn, waarmee gebruikers vooraf instemmen. Om de administratieve lasten voor de gebruikers te beperken, kan hierbij ook gedacht worden aan facturatie per gebruiker voor alle voorzieningen ineens.

[Nog uit te werken: compensatie early adopters, potentiële afnemers]

4. Doorontwikkeling: een combinatie van 1, 2 en 3.

Vaak zullen er gaandeweg aanvullende wensen zijn bij een voorziening, die niet kunnen worden geaccommodeerd in nieuwe releases. Deze kunnen afkomstig zijn van afnemers, maar ook van de beleidsdepartementen of de beheerder. Feitelijk start in deze *doorontwikkelfase* weer een verkenning of vooronderzoek naar de gewenste aanpassingen en herhaalt zich het bovenbeschreven patroon van realisatie en beheer&exploitatie. Cruciaal voor de financiering is daarbij de vraag of de nieuwe functionaliteit 'generiek' is of een wens van een beperkt aantal partijen.

In de doorontwikkelfase komt de verkenning of het vooronderzoek naar de gewenste aanpassingen voor rekening van de initiërende partij. Als een generieke aanpassing of doorontwikkeling wordt voorgesteld en dat wordt bevestigd in de gezamenlijke sturing, dan komt realisatie voor rekening van de gezamenlijk opgebrachte middelen en beheer&exploitatie voor rekening van afnemers.

Concreet: bij beleidsmatige (wets)wijzigingen die leiden tot meergebruik of grote wijzigingen van een voorziening, brengt het departement waar het beleid wordt gemaakt door middel van een impactanalyse op de GDI de kosten die gemaakt moeten worden om de voorzieningen aan te passen in kaart en zorgt voor dekking ervan; meerkosten in beheer&exploitatie worden betaald door de afnemers. Dit soort beleidsmatige wijzigingen dienen ook –met een inschatting van impact op voorzieningen en kosten- vooraf binnen de governance van de GDI besproken te worden.

Voorbeelden: een wet zoals EBV zou vanuit het structureel financieel arrangement op deze wijze tot financiering moeten hebben geleid; vernieuwing berichtenvoorziening.

5. Afbouwfase:

Elke voorziening is op een gegeven moment aan het einde van zijn levensduur. Via een her-nieuwd doorlopen van de bovenstaande fasering kan een vernieuwingstraject plaatsvinden. Indien een voorziening echt aan het einde van de cyclus is beland kunnen er kosten zijn verbonden aan het uitfaseren van de voorziening. Deze kosten zijn eenmalig en te voorzien.

De kosten van de afbouw komen voor rekening van het departement dat beleidsverantwoordelijk is voor de voorziening. De 'afsluitkosten' bij afnemers worden gedragen door de afnemers zelf.

Van toepassing op: Ondernemingsdossier.

Tot slot

De GDI is van ons allemaal. Vanwege dit gemeenschappelijk element is wenselijk dat er ook op basis van gezamenlijkheid en solidariteit wordt gefinancierd. Uitgangspunt is dat via het profijtbeginsel financiering wordt georganiseerd: waar kosten kunnen worden toegerekend aan een partij die de voorziening gebruikt, of die baat heeft bij een voorziening, worden die kosten doorbelast. Om de kosten te dekken die worden gemaakt vanuit het gezamenlijke belang of gezamenlijk profijt, wordt een bedrag beschikbaar gemaakt. Dit gaat bijvoorbeeld om kosten voor de realisatie en doorontwikkeling van de generieke voorzieningen, waarmee bepaald wordt hoe de overheidsdienstverlening aan burgers en bedrijven er uit komt te zien. Dit vraagt om een gemeenschappelijke of overheidsbrede afweging.

Om deze gemeenschappelijkheid te benadrukken wordt ernaar gestreefd om de middelen voor de verkenningen- en realisatiefase neer te zetten op 1 begrotingsartikel, met (op termijn) één verantwoordelijk bewindspersoon. Afspraken over sturing en verdeling van risico's kunnen worden gebaseerd op vergelijkbare fondsen als het MIRT. De voeding voor dit gemeenschappelijke deel komt deels uit de bestaande Aanvullende Post, aangevuld met afspraken bij nieuw regeerakkoord.

Wat niet gemeenschappelijk is, wordt via het profijtbeginsel doorbelast. Daar worden heldere, bindende afspraken voor uitgewerkt zodat de financiële risico's worden afgedekt.

1.1 Bijlage: indicatie structurele kosten GDI

Om in te kunnen schatten wat een en ander voor de verschillende partijen concreet kan betekenen, is er behoefte aan een kostenraming. Een goede kostenraming vraagt om inzicht in afname-prognoses, en effecten van aankomende wetwijzigingen. Aangezien dergelijke prognoses binnen de overheid (tot nu toe) niet in gezamenlijkheid worden opgesteld en derhalve niet beschikbaar zijn is het niet mogelijk een goed onderbouwde en stabiele kostenraming te maken. Om toch tegemoet te komen aan de wens om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de financiële omvang van de GDI de komende jaren is een indicatieve raming opgesteld. Daarbij is de bestaande GDI het uitgangspunt. Nieuw beleid zit er niet in, en ook de (door)ontwikkeling die daarvoor nodig is niet. Deze indicatie is niet bedoeld om de financiële omvang van het solidaire deel te bepalen.

Deze kostenindicatie is nadrukkelijk een indicatie is en gaat uit van aannames, bijvoorbeeld op volumegroei. Op basis van historische cijfers zijn over de groei aannames gemaakt, en is de reeks ingevuld. Voor investeringen en innovatie is gekeken naar de private sector: gezonde ICT bedrijven besteden daar gemiddeld 20% aan, gespecialiseerde bedrijven meer. Wij hebben 15% geraamd. Innovatie aan bestaande voorzieningen is daarbij inbegrepen, om voorzieningen bij de tijd te houden.

			Digi progr. + nw info	Kostenindicatie obv aannames				
			2017	2017'	2018	2019	2020	2021
Nieuw Beleid (verkenning&realisatie)	Ontwikkelkosten (Cat.5)	milj. €	0	Niet meegenomen				
doorontwikkelfase & vernieuwingsfase	Ontwikkelkosten (Cat.4&5)	milj. €	7	32	39	44	50	55
Beheer & Exploitatiefase	Opschalingskosten (Cat.3)	milj. €	16	22	22	23	23	24
	Beheer en exploitatie-kosten (Cat.1&3)	milj. €	180	180	215	245	275	306
	<i>Gebruiksvolume</i>	<i>index</i>	<i>[100]</i>	<i>[100]</i>	<i>[142]</i>	<i>[185]</i>	<i>[229]</i>	<i>[273]</i>
	<i>Kostprijs per gebruik</i>	<i>index</i>	<i>[97]</i>	<i>[100]</i>	<i>[83]</i>	<i>[72]</i>	<i>[65]</i>	<i>[60]</i>
Onzekerheidsmarge	10%	milj. €	0	23	28	31	35	38
	Totaal	milj. €	204	258	304	343	383	423

Er ligt nu een top-down benadering, die verder verbeterd kan worden door deze van meer inhoudelijke onderbouwing te voorzien. Daartoe zullen de huidige kostenplaatjes *per voorziening* worden geëxtrapoleerd op basis van de bovenstaande vuistregels en aannames (bottom up). Dit wordt verder ingekleurd door botsproeven uit te voeren waarbij de afspraken uit het

financieel arrangement worden getoetst op (de financiering van) een aantal bekende voorzieningen.

Er is reeds geld beschikbaar voor de GDI op de Aanvullende Post GDI en op de begrotingen van diverse departementen, waaronder EZ en BZK. Dat is evenwel ontoereikend om de totale kosten van de GDI, zowel voor ontwikkeling als voor beheer & exploitatie, uit te dekken, omdat daarmee weliswaar tekorten uit het verleden zijn gedekt, maar geen rekening is gehouden met groei, doorontwikkeling, vernieuwing en soortgelijke ontwikkelingen.